

Oglasi, priposlana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cijenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglašje itd. šalju se nuputnicom ili položnicom pošt. Stedionice u Beču na administracija lista u Pulu.

Kod narudbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravničaru u otvorenom pismu, za koji se neplaća poštarina, ako se izvana napiše «Reklamacija».

Čekovnog računa br. 847.849.

Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

«Slogom rastu male stvari, a neslogu sve poljivari». Narodna poštovica.

Izlazi svakog utorka i petka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, nepodpisani netiskaju, a nefrankirani neprimaju.

Predplata sa poštarinom stoji: 12 K u obće, 6 K za seljake } na godinu ili K 6—, odn. 3— na pol godine.

Izvan carevine više postarina.

Pojedini broj stoji 10 h. kof u Puli, toli i izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici Gluša br. 5 te prima stranke osim nedjelje i svetka svaki dan od 11—12 sati prije podne.

Odgovorni urednik i izdavatelj Stjepo Gjivić. — U nakladi tiskare J. Krimpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Sjećajte se
„Družbe sv. Cirila i Metoda“
za Istru

Poziv na predplatu.

Blizamo se koncu drugog poljeća, radi toga molimo ovime cijenjene predplatnike, da nam pošalju tekuću predbrojbu, odnosno podmire stari dug.

Izdavanje lista skopčano je velikim troškom i radi toga bez točne predbrojbe dolazimo u nepriliku prema našim obvezama.

Svaki onaj, koji list prima, dužan je platiti predplatu prije ili kasnije. Kao što su se cijenjeni predplatnici mogli već osvjedočiti, mi izpunjavamo svoju dužnost prema njima i to nam daje nadu, da će i oni učiniti svoju.

Tko nemože sve, neka pošalje barem nešto na račun.

Sve one, koji su nam dužni jošta za prošlu godinu, ako se ne oglašje do 1. julya predplatom ili pismom, brisati ćemo, a dužnu svotu utjerati drugim načinom.

Uprava „N. Sloga“

Službeni napisi

na c. kr. uredjih u Trstu i ravnopravnost.

Pomislio bi čovjek, da živimo u ustavnoj državi, u kojoj bi morali svi narodi imati ista prava, kao što imaju iste dužnosti — pak ako vidimo, kako se s nama, odušno sa našim jezikom u pogledu pečata i napisa na c. kr. uredjih u Trstu postupaju — tada predje čovjeka volja vjerovati u tu našu ravnopravnost naroda i u one ustanove, koje tu ravnopravnost propisuju.

Kako danas stvari stoje u Trstu i u obće u Primorju, to se možemo mi Hrvati i Slovenci ponositi sa ravnopravnošću sa Talijani jedino tada, kada nam je platiti poreze i dati vojnike. Dapače ni tada nismo ni u tom posve ravnopravni, jer na mnogih mjestih Primorja, napose u Trstu, nemožemo ni poreza u našem jeziku platiti, pošto se moramo pri tom služiti tuđini jezikom i jer nam izdaju za plaćeni porez talijanske namire. Što se tiče vojništva, tu imamo ni prednost pred Talijani t. j. povlasticu, da dajemo više vojnika i boljih vojnika, i da naši vojnici nebuje izpod carske zastave u Italiju, nego služe vjerno i pokorno svoga cesara i kralja.

U tom smo dakle ponjesto izravnani sa Talijani, a u ostalom smo svuda niži i manji. Nas se svuda još smatra nižim plemenom, koje nije za drugo, nego da doprinosi novčane i krvne žrtve. Naš jezik zastavlja se svuda holomično i dosljedno, te ako mu u jednom ili drugom slučaju putem molba, pritužba i utoka izvojujemo pristojno mjesto, vriedi to obično samo za taj slučaj, te nam se valja za svaki novi, sliedeći slučaj na novo zanj u borbu pustiti.

U Trstu imade c. kr. ureda, koji nisu samo za Trst i okolicu, već za čitavo Primorje, dapače nekoji čak i za Kranjsku i Dalmaciju. Tuj se nalazi c. kr. zemaljski sud, pod kojega spada dobar dio Istre. U Trstu je c. kr. prizivno sudište, pod koje spada čitavo Primorje. Tuj je c. kr. ravnateljstvo financije za čitavo Primorje. C. kr. poštansko i brzajavno ravnateljstvo obseže čitavo Primorje i Kranjsku. C. kr. namjestništvo za Primorje imade sjelo u Trstu. Tuj sjedi i uprava osjeguravajućeg društva proti neželjama, koja djeluje u čitavom Primorju, u Kranjskoj i Dalmaciji, i koje premda, nenosi u naslovu „c. kr.“ ipak se i ono nalazi pod nadzorom c. kr. vlade, te je odvisno od c. kr. ministarstva nutarnjih posala. U Trstu nalazimo i c. kr. pomorsku vladu i ravnateljstvo državne željeznice. Sada neka tko pregleda sve te c. kr. urede izvana, te iznutra, sve njihove službene pečate, pak ako nadje bilo jedan samo napis ili jedan pečat u hrvatskom ili slovenskom jeziku, reći ćemo mu, da je vukodlak. U i na svih tih c. kr. uredih nalaze se iz vana i iznutra napisi talijanski, njemačko-talijanski ili njemački, ali našem jeziku nigdje ni traga. Isto tako je i sa pečati svih tih ureda.

Većina tih ureda, da nekažemo skoro svi, imaju više posla sa Hrvatima i Slovencima nego li sa Talijani. Niemce nemožemo amo ubrajati, jer ih je vrlo malo, i oni su većinom doseljenici. Djelovanje onih ureda proteže se na pokrajine, u kojih obitava velika većina pučanstva hrvatskoga i slovenskoga jezika, pa ipak mimolaze ti uredi pšve jezik te većine na napisih i na pečatih. Tuđinač, koji nepozna tužnih naših odnošaja i koji stupi u bilo koji od tih ureda, mora doći do zaključka, da su ti uredi stvoreni jedino za Talijane ili za Talijane i Niemce.

Nama bi bilo miho, da je tomu tako, bar glede nekih od tih ureda, nu na žalost oni su i za nas, ali neće da znadu za nas.

Radi te očite nepravde, koju se nanaša većini pučanstva ovih naših južnih krajeva; radi te protuzakonitosti i zametavanja državnih temeljnih zakona, pozvane su bile opetovno koli centralne, toli zemaljske i auto-

nomne oblasti na odgovornost, nu one ili nisu dale odgovora, ili su odgovorile tako, da si nakon odgovora znao manje — nego li prije — na čemu si.

U ostalom to hotomično zapostavljanje našega jezika na napisih i pečatih c. kr. ureda u Trstu — i u obće svuda u Primorju — imade nas potaknuti na što odlučnije i uzrajnije zahtjevanje provedenja državnih temeljnih zakona, koji nas neobteretuju jedino dužnostim, već nam zajamčuju i pravo, da možemo živiti život vriedan i dostojan državljana pravne i prosvietljene države.

Svatko i na svakom mjestu neka odlučno zahtjeva, da mu se kroji jednako pravo kano i državljanom druge narodnosti i u pogledu njegova jezika.

Javne službenike, visoke i nizke sjećamo pako na prisegu, koju su položili, da će poštovati i vršiti državne temeljne zakone. Svi oni c. k. službenici, počam od ministra predsjednika, pak do zadnjeg sluga na c. k. uredu, gaze državne temeljne zakone, ako zanemaruju ili zapostavljaju jezik našega naroda bilo komu drugomu jeziku, ili ga u obće mimolaze. To vriedi i za napise i pečate. Takove službenike treba pozvati na odgovornost bez obzira na njihov položaj.

Franina i Jurina.

Fr. Si čuja kako nam je ono niku nedilju naš pop u Kaldiru učinia lip blagoslov?

Jur. Vero sam čuja i veselja se.

Fr. Blažena ura, kad bi nas stia onako podučiti i izvan crkve za naše narodne i gospodarske potrebe!

Jur. Ja, ali on da se neće skrbiti lego za naše spasenje.

Fr. Ter nebi ni ono bilo za naše pogubjenje.

Fr. Ča da j' mačka zlegla još dva mačića?

Jur. Bora je, ter ono su stari mačini.

Fr. Ma lovili nisu još miš?

Jur. Ne, zač su baštarde raci.

Fr. Morda jih je Tone Božinov odkuda za pišćenicu pinesal.

Jur. Ni ne, zač su baš doma zleženi.

Razne viesti.

Političke:

Austro-Ugarska. Ovih dana izručili su prvaci njemačke lievice iz carevinskoga vieća ministru predsjedniku dru Kobergeru spomenicu, u kojoj razlažu svoje stavove više napram vladinoj osnovi o izravnanju jezikovnog spora u Českoj i Moravskoj.

U koliko razpravlja spomenica jezikovno pitanje u Českoj, izradio ju je zastupnik Bärnreither, dočim je onoj dio glede Moravske, izradio zastupnik d' Elvert. U toj spomenici traže Niemci, da bude njemački jezik posredujući jezik za sve zemlje zastupane u carevinskom vieću izuzam Galieju, Bukovinu, Dalmaciju i južni Tirol. Tim su dakle priznali sami Niemci, da nije potrebit njemački jezik kao posredujući za svu Austriju, premda je vrlo dvojbena, da li je on potrebit nitu u onih pokrajinah, kojim ga Niemci namienise.

Za boravka ministra-zemljaka dra Rezeka u Pragu, bila je u nedjelju tamo konferencija između njega i prvaka mladočeske stranke dra Herolda, dra Kaizla i dra Kramara. Na toj konferenciji da je izjavio ministar Rezek, da će se Kobergerova jezikovna osnova provesti na temelju § 14. Ministrovi zemljaci potuzili su se na njega, da nezastupa interese českega naroda, već da upozoruje nasuprot vladu na ranjave točke česke politike.

Izvršujući odbor mladočeske stranke, držao je 15. i 16. t. mj. sjednice u Pragu, te bijaše ustanovljeno jedinstveno postupanje stranke.

U nedjelju govorio je zastupnik dr. Kramar na skupštini političkog društva u Novoj Paki, na kojoj je među ostalim priznao veliku važnost česke obstrukcije. U carevinskom vieću uvjerili su se Niemci i njihovi saveznici, da nemogu ništa poduzeti proti českomu narodu, kojega su zastupnici dosta jaki, da svako djelovanje carevinskoga vieća zaustave. Česki zastupnici da nisu molili za odgovod parlamenta. Zatim je zastupnik oštro govorio proti izdavanju jezikovnih naredaba na temelju § 14., što bi bilo nepolitički od strane vlade i što bi to silno škodilo interesom českega naroda.

U razgovoru sa nekim novinarom kazao je prvak poljskoga kluba vitez Jaworski, da je u sadašnjih prilika nemožue opet složiti bivšu stranku većine carevinskoga vieća. Poljaci da će se od vremena do vremena pridružiti onim strankam, kod kojih će naći zajamčene probitke države i Galieje. Kako se vidi vitez Jaworskoga boli malo glava za budućnost ostalih Slavena Austrije.

Bugarska. Javili smo u zadnjem broju, da su se seljaci nekijih sela kneževine Bugarske oprli poreznim činovnikom, koji su tamo došli, da sastave imenik porezovnika. Stanovnici pucali su na vojsku i ubili dva častnika, koji su jašili na čelu konjanitva. Na to su vojnici strijeljanjem odgovorili, te bijaše u prvi tren ranjeno 30 seljaka. To se je dogodilo u selu Durankulaku. U kotaril Varne i Sumle proglašeno bijaše obasno stanje.

Rusija. General Kirjevjev objelodanio je u ruskih novinah članak o ruskoj vojnoj mornarici. General kaže, da se tečajem vremena Rusija može zaraditi sa Njemačkom ili sa Englezkom. U prvom slučaju nebi mornarice igrale važne uloge, dočim bi se u drugom slučaju, morala Rusija pouzdati većinom u kopnenu vojsku, nipošto u mornaricu, jer ova nije dorasla englezkoj. Rusiji valja tražiti druge puteve, da dođe do živoga Englezkoj.

Italija. Jedva bijaše otvoren talijanski parlament, već ga je vlada odgodila na neizvjestno vrijeme. Vlada se nije naime čutila dosta jakom, te je kralju podnesla ostavku i međutim odgodila parlament. Ministar predsjednik general Pelloux mislio je, da će njegova stranka kod netom obavljenih izbora izći ojačanom, a kad tamo ojačala se opozicija. Nakon ostavke ministarstva, pozvao je kralj k sebi vidjenije muzeve parlamenta i senata, da se s njimi posavjetuje. Ministarska kriza trajati će po svoj prilici dugo, jer je svakomu teško sastaviti novo ministarstvo, koje bi uživalo pouzdanje većine parlamenta.

Rat u južnoj Africi. Englezke novine pisale su još prošloga mjeseca, da je padom Johannesburga i Pretorije rat u južnoj Africi svršen, a kad tamo Burci se još uvijek nepredaju. Njihovi kolonodoci izjavljaju neprestano, da se predati neće dok budu imali praha i olova i dok budu imali sigurna utočišta u gorah i brdovitim stranah svoje domovine.

Mjestne:

Prigodom 50-godišnjice barona Spauna, na brzojav častništva, odgovorio je admiral: „Na čestite i vrlo ugodne mi čestitke prigodom mog 50-godišnjeg službenog jubileja, izražajem pripadnicima mornarice moju ponajljepšu zahvaln.“

I N. V. car i kralj upravio je na zapovjednika mornarice sljedeće ručno pismo:

Dragi admiralu bar. Spaume!
Radnosno sam dočekao dan, u koji slavite pedesetogodišnjicu službovanja, da vam prigodom te slave čestitam, te vam u ponovnom priznanju za Vaše mnogostrano djelovanje na moru i kraju, u ratu i miru, podjeljujem velekrst svoga Leopoldovog reda.

I unapried uspjeo vam, da na čelu moje vrane vojne mornarice ne samo uzdržate njezine slavne predaje, nego i pospješite razvitak naše mornarice na dobro otadžbine.

Frans Josip. v. r.

Ovo se je pismo i momčadi priopćilo u njihovom materinskom jeziku.

Razpisana mjesta. Kod sbornog zapovjedništva mornarice (Matrosen-Corps), a u pisarni očevidnosti, razpisano je mjesto dnevničara sa dnevnicom od 3 K, a u računarskoj pisarni istog zhora, mjesto dnevničara sa dnevnicom od K 2-40. Molbe valja doposlati odnosnim pisarnama.

500-godišnjica Gutenbergova u Puli. Slava vascieloga prosvjetljenoga svijeta a tako i našega, spomen 500-godišnjice naredjenja Ivana Gutenbergga, velikog majstora i oca tiskarske umjetnosti, proslaviti će i tiskarsko društvo — odjel Pula — dostojnim načinom. U tu svrhu održavati će se ove subote u večer u prostorijama „All Aurora“ koncert, pri kome sudjeluje gradska glazba i gradski pjevački zbor sa biranim programom.

Tečajem svečanosti izdriebati će se tri spomen-dara. Čisti dobitak ide u zakladu „Udovica i sirotin“ slagarskog društva za Primorje.

Nedjelju u 11 sata iz jutra, jest svečana sjednica u gornjoj dvorani „Apolo“, koju shodnim govorom otvara predsjednik g. Pernar, našto slugar g. Celentano drži slavnosti prigodni govor.

Na 8 sata u večer je banket, kome prisustvuje tiskarstvo, štampa i ostali uzovnici pojedinih društava.

Kotarska boleštnička blagajna u Puli, sudeći po visokosti prinosnina članova i poslodavalaca, morala bi krasno napredovati i cvasti. Nepoznamo mjesta, gdje bi prinosnina bila tako visoka kao u Puli, iznaša 4 1/2% osjeđuranikove plaće! A uspjeh? Presenetio nas je zadnji tiskani obračun, koji otkriva veliki neuspjeh.

Ne samo da poslovna godina 1899 nije imala nikakvoga dobitka, nego je izkazan znameniti gubitak od 6077.06 K.

Kako je nastao taj gubitak, i što mu je uzrok, to obračun ne kaže. Teško se je domisliti tomu, jer prošle godine nije bilo izvanrednih bolesti, nije morila nikakova pošast, godina je bila u pogledu bolesti posve normalna. Od kuda dakle taj silni gubitak? Da nisu tu odipisani zaostaci poznatoga propaloga tiskara i novinara, te poznatoga također propaloga građevnoga poduzetnika i još drugih kojih? Njihovi su zaostaci, po pripovijdanju, iznašali na stoline, i nismo nikada mogli razumjeti, zašto se nije od njih redovito utjerivala uplata? U interesu je poštenih prinosnika, da saznadu narav izkazanog gubitka, da pogledaju, kako se s njihovimi teško zasluženimi novci gospodari.

Sudeći po obračunu, teško da će blagajna izaći samo sa tim gubitkom i, bojimo se, da će ga biti i u buduću. Pogledajmo sumo obračun malo поближе. Učeralo se je g. 1899 K 64759.66, dakle oko 5000 K mjesečno. Za inkasiranje te razmjerno neznatne svote, te potrošak u društvene svrhe i evidenciju, potrošilo se oko 6500 K godišnjih, ili oko jednu desetinu svega prihoda! Preveć velika svota, za tako čednu blagajnu. Držimo, da bi se moglo, ekonomički udesivši upravu, mnogo umanjiti upravne troškove. I plaće liečnika preveć opterećuju blagajnu, iznašaju ho oko 8 hiljada kruna.

Kod poprično 65 hiljada kruna prihoda opazamo zaostataka K 10.488.62. Po prilici dakle jednu šestinu. To je preogromna svota, prema sveukupnom prihodu, i za čudo je, kako skupo plaćena uprava nije kadra da postigne bolji uspjeh.

Računajući, da će polovica tih tražbina propasti i postati neutjerivom, snizilo bi se iznos utjerivih zaostataka prinosnina na K 5.219.31.

Računajući tako, pričuvna zaklada spala bi od izkazanih u obračunu K 12.654 — na K 7434.69. I ta pričuvna zaklada zvala bi se samo po imenu, jer u istinu nije nikakova zaklada, s kojom bi mogla odmah razpoložiti uprava blagajne u slučaju nenadne potrebe.

Imetak prave i sjegurne pričuvne zaklade valja da bude uložen u dobre javne papire u sjegurne štedione ili da je na razpolaganje u gotovini. Samo takova zaklada može biti pouzdanim oslonom blagajni u svakoj potrebi. Samo takova zaklada može uvjeriti članove blagajne, da će, danas, sutra u nevolji imati sjegurnu pomoć od blagajne, kojoj su u boljem vremenu redovito plaćali.

Ali dok pričuvna zaklada sastoji najvećim dielom od teško utjerivih zaostalih prinosnina, to nije nikakva prava zaklada, to je samo nominalna pričuvna, koja može pofaliti upravu onda, kada bi je najviše trebalo, te biti uzrokom nemaloj neprilici uprave, a velikom razočaranju članova.

Takovi po našem sudu nezdravi odnošaji kod mjestne boleštničke blagajne zahtijevati bi bezodvlačno saniranje, i drago li nam bilo, da bi ove naše, u dobroj vjeri učinjene opazke, doprinele do boljeg napredka društva, za naš i za sveobći interes.

Pokrajinske:

Promještenja. C. kr. kotarski liečnik na Voloskom g. dr. Tamaro premješten je k namjestništvu u Trst. Na njegovo mjesto pošao je g. dr. Graeffe, a na mjesto ovoga g. dr. August Gregorich.

Ivan Zucconi. Nebu se i opet pohtjelo, da se ukrasi jednim anđjelcem više. Ponedjeljak dne 18. t. mj. predao je Bogu svoju plemenitu i blagu dušu Ivan Zucconi, učenič III gimn. razr. u Kopru.

Koliko smo ga svi voljeli pokazalo najljepše na dan ukopa, kad je naš vel. gosp. župnik nad otvorenim toli preranim grobom ganuljivim riečima istakano njegove vrline i postavio ga kao uzor prisutnoj djeci. Svako se je oko tom prilikom orosilo suzom neizrečiva boli. A kako da i kameno srce ne zaplače, videći onu njegovu neutješivu, slomljenu majku — udovicu, kojoj je pokojni Ivan bio sva nada — da, život njezin.

I u istinu bio zas Ivan zlatno diele, u koje smo svi polagali velike nadě. Pa kako, da nam tužno srce ne para teška bol, videći, gdje nam nemila smrti grabi naše ponajbolje sinove.

Moli se, dragi Ivane, kod prietolja Svevišnjega, da tvojoj majci udiele toliko jakosti, da uzmogne podnesti tako teški udarac, a tvomu hrvatskomu narodu, kojega si znao, akoprem još mlad, onako nježno ljubiti, holju budućnost.

Františka Nabergoj, supruga g. I. Vit. Nabergoja, preminula je dne 20. tek na Proseku. Pokoj joj vječni!

Brzojavna služba. Iz Velog Sela javljaju nam, da je na tamošnjem poštansko-brzojavnom uredu uvedena opet od dne 12. t. mj. redovita omedjašena dnevna služba za brzojavni promet.

Obćinski izbori u Mošćenicah. Doznajemo s prijateljske strane, da ne je napokon odlučio mještani g. Descovich ureći občinske izbore za onu občinu. Očekujemo od tamošnjih prijatelja, da nas o tomu поближе obavijeste.

Dvojezični napisi na tablah. Glavarstvo občine Kanfanar, dalo je napraviti za odlomke čitave občine table sa dvojezičnimi napisima t. j. talijanske i hrvatske. Ali ti napisi jesu, koliko se tiče hrvatskoga jezika, da je Bogu plakati. Izkvarena su naša imena mjesta ili su napisi netočni, ili talijanski naziv ostaje i na hrvatskoj strani napisu. Eto vam nekoliko primjera:

Za hrvatsko selo Sosići glasi napis na talijanskom i hrvatskom dielu table Sosich; isto tako glasi napis za mjesto Bara i jedino Baratto. Naziv občina glasi na tih tablah občina itd. itd. Uporozorujemo na te pogriješke glavarstvo občine u Kanfanaru, koje bi moralo nastojati, da se nepogrdjuje jezik ogromne većine občinara.

Pišu nam iz Franciđi. Visoki cestovni erar počeo je nedavno širiti državnu cestu što iz Rieke vodi preko Učke u Pazin i to na cijeloj crti od Matulja do Franciđi. To širenje ceste bilo je od skrajne nužde, pošto je državna cesta na spomenutoj crti u istinu preuzka tako, da su se dvoja kola koja bi se slučajno na cestu susrela, težkom mukom mogla minuti. Promet pak na toj cesti postaje svakom godinom veći, osobito pak u jesensko i proljetno doba, kad se silesija stranih gostova iz Opatije vozi na Učku. Cestokrat dogodilo se je, da je na toj cesti kočija sa stranimi gostovi iz Opatije susrev težkoprežna kola, morala skrenuti u jarak, dok su ta kola prošla. Razvidno je dakle, da je to proširenje ceste bilo potrebno. Sto se ta radnja već sada izvršuje, zasloga je cestovnog inženira gosp. Huga Rudan, koji je kod namjestništva izludilo dozvolu za potrošak i g. nadcestara Ivana Marušić koji je mjerodavne krugove na tu potrebu upozorio. Obojici imamo biti zahvalni svi kojim ta cesta služi a i radnici koji su na toj cesti sada zaposleni. Za cijelo vreme službovanja prijatelj g. nadcestara Domazetovića, nije se na spomenutoj cesti ništa popravljalo, te se može utvrditi, da nije u svemu bio tri puta na njoj. Bavo se je naime svime i svacim a najmanje svojom službom, pa mu nije dostajalo vremena, da se na ovu cestu svrati.

Ni crkvene zastave ne će! U Trstu postoji desetak godina crkvena bratovščina sv. Cirila i Metoda sa sjelom kod sv. Jakova.

Ta bratovščina nabavila si ljetos skromnu zastavu — kakove imaju sve talijanske bratovščine — sa slovenskim napisom.

Nedavno imalo se tu zastavu blagosloviti u župnoj crkvi sv. Jakova. Čim je za to doznao zloglasni „Zidovčič“, razkokodakao se proti zastavi, proti blagoslovljenju i proti slovenskoj bratovščini, kao da se njega i njegove istovjernike tjera u obećanu zemlju. S njim je suglasio i župnik kod sv. Jakova, po rodu i imenu Slovenac, i svi ostali svećenici — reformatori grada Trsta. Župnik nije hotio crkvene zastave u svoju crkvu, te je popustio tekar na odlučne korake predsjedništva bratovščine.

Članovi bratovščine sv. Cirila i Metoda odlučili su, da će ljetos na Tjelovoda svojimi zastavom na čelu u procesiju kano i druge bratovščine. Doznao je i židovski obzreznak, te počeo ponovno proti tomu spletkariti. Uspio je i ovaj put. Doznajemo ho iz pouzdana izvora, da je c. kr. ravnatelj redarstva u Trstu bio kod presv. g. biskupa Šterka, te ga zamolio, da zabrani članovom bratovščine sv. Cirila i Metoda izaći na Tjelovo sa zastavom u procesiju — tobož da se neporemeli javni mir i poredak.

Zastava ta sastoji od bijele svile i nosi posve nedužan slovenski napis sa zlatnimi slovima.

Židovski listovi, znajući, da će najbolje djelovati i na oblasti i na zavedeno tršćansko občinstvo, razpisali se o slovenskoj zastavi, o zastavi slavenskih, dapače u ruskih bojah. Požidovljenomu občinstvu, koje nemisli svojom glavom i koje je preleno, a da se samo osvjedoči, bijaše taj židovski laži-opis isto, što je biesnomu biku crveni rubac. Nu ono se nije podufalo k sv. Jakovu znajući, da imade tamo na hiljade slovenskih žuljevitih pestih, koje se neplaše židovskih i požidovljenih zelenjaka.

Al bijaše dostat, da su oni listovi nabuškali občinstvo i prestrašili oblasti. Zastava „Bratovščine“ usljed toga nije smjela na obhod.

Nu predstojećim „Bratovščine“ nedobi zabrane ni od crkvene, ni od svjetske oblasti. Kako je dakle došlo do zabrane? Posve jednostavno. Prije obhoda došli su u crkvu javni redari i zabranili članovom „Bratovščine“ izaći sa zastavom.

Slovensko pučanstvo grada Trsta i okolice pita se začudjeno, kako se je moglo zabraniti da sudjeluje u obhodu zastava dozvoljena od svietskih i crkvenih oblastih i blagoslovljena kako i sve ostale zastave talijanskih bratovščina.

Na taj upit odgovoriti će lahko onaj, koji znađe, da su židovski radikalni listovi u Trstu svemogućci. Onj su — na čelu im glasoviti „čifutić“ u svoje vrijeme prepričali slovensko poslanstvo kod sv. Antona i kod sv. Jakova, te poznate konferencije preč. Pavissich-a započele u sv. Antonu u talijanskom jeziku. Njihova je zasloga, što je ukinuta slovenska propoved u stolnoj crkvi kod sv. Justa, koju se je u toj crkvi držalo svake nedjelje od davaine. Oni su izposlovali, da bijahu imenovani talijanski propovednici u slovenskih župah Rojan, Barkovlje i Škedenj u tršćanskoj okolici. Oni podpomažu one mlade talijanske svećenike, koji sauju i ruju ne samo proti Slovenceu, nego i proti samomu biskupu, koga su tužili u glasovitoj spomenici na sv. ota.

Ti mladi reformatori stoje u neprestanom dodiru sa židovskimi listovi i sa mjestnim magistratom, u kojem imaju opet prvu rieč židovi.

I tako bismo mogli nabrojiti mnoštvo primjera o tom, kako rade ti reformatori i složno sa židovskimi listovi u zator slovenskoga pučanstva u Trstu i cestu svrati.

okolici, a dosijeno i na zator Hrvata i Slovenaca Istre.

Izvanjski svijet snebivati će se od čuda, kako je moguće, da se katolički svećenik druži sa takovimi listovi proti katoliku Slovencu u Hrvatu i kako dolaze ti listovi do toga, da se upliću u poslove katoličke crkve i vjere. Ipak je tomu tako. Svako imenovanje, svako premještenje katoličkog svećenika, svaki korak, što ga učini bilo koji svećenik, počam od biskupa pak do zadnjeg kapelana, prate budno ta glasila sinagoge, premda se nikad nijedan katolik, bilo Slaven bilo Talijan, neupliće u poslove židovskih rabina i njihovih sinagoga.

Neodlučnost i svakojaki obziri oblastih, nemar i mljohavost katoličkog pučanstva, podaju tim listovima toliko držovitosti, da misle, da im je ne samo dopušteno, nego da imaju pravo ili čak dužnost pregledavati sakristije, knjige maticeb, i nadzirati rad biskupskih kancelarijaha.

Oštrini prvim uspjehom, koracajući oni i dalje odlučno, držvito i bezobrazno. Tako će raditi i nadalje dok nedogori do nokata pravim katolikom, bili oni Slaveni ili Talijani.

Iz Opatija nas izvještaju, da je tamošnji općinski glavarstvo bilo, uvelo u sve službene dopise novopečena talijanska imena za pojedina sela. Tako prekrstise Topolovac u „Pioppino“ a Gradina u „Castellaro“. Badi tog se lopovluka obratise župni uredi u Gradini i Topolovcu izravno na ministarstvo, koje je i zabranilo dalnju uporabu tih imena.

Raspisana mjesta. U c. kr. kaznioni u Kopriv, raspisana su dva mjesta za stražare sa godišnjom plaćom od K 800. Sa ovom plaćom spojen je doplatak aktivnosti od 20% od plaće, uživanje stana, 840 gr. kruha na dan i odelo. Za ova mjesta imaju prednost podčasnici. Molitelji imaju u svojim molbama navesti dobu, obiteljsko stanje, polazak škola, i poznavanje talijanskog, hrvatskog ili slovenskog jezika u govoru i pismu a po mogućnosti i njemačkog. Nadalje moraju molitelji dokazati zdravi i jaki tjelesni razvikat, neporočno ponašanje i službe obnašane.

Nakon godine dana privremene službe i položaja ispita o službenim napućcima, mjesta se stalno podijeljuju.

Iz Marčizga pišu nam, da je koncert tamošnjeg pjevačko-čitalačkog društva dne 10. t. mj. sjajno uspio. Na koncertu sudjelovali su domaći pjevači te pjevačka društva „Ilirija“ iz Pohega, „Zrinski“ iz Dekanija, „Straža“ iz Truska, i „Svoboda“ iz sv. Antona. Narodna navrtilo je na koncert mnogo iz Marčizga, Šmarje, Pomjana, Dekanija te iz koparske okolice. Uspjeh koncerta bijaše u svakom obziru vrlo povoljan. Glavnu zaslugu za taj uspjeh imaju učitelji pjevačkih društava gg. Kuret, Bertok, Della Savia i Mahnič. Tim koncertom oživilo je na novo pjevačko-čitalačko društvo u Marčizgah, koje bješe krivjoni prijajenje uprave skoro zaspalo. Svaka zast. novoj upravi, koja se brine požrtvovno, da podigne ono društvo i da razvije što bolje društveni život u rodoljubivi Marčizgah.

Iz Zumeska — občina Motovun — pišu nam 14. t. mj. Na občinskoj sjednici u Motovunu, kojoj je prisustvovalo 24 zastupnika dne 12. t. mj. bijaše na dnevnom redu među ostalim i točka o gradnji groblja u Zumesku. Do sada imali smo naime mi Zumeščani skupno groblje sa Motovunom. Radilo se dakle o tom, da dobije Zumesk od Motovuna podpore za rečenu gradnju u iznosu od 2000 kruna. Očekivali smo, da će nas ostali zastupnici iz vanjšine poduprijeti u našem zahtjevu, ali se to nije na našu žalost dogodilo. Mi smo siromasi i trebamo podpore, no ipak odlučilo se nam dati samo 1000 mjesto 2000 kruna. Za poreznu občinu ili za grad Motovun one 1000 kruna bila bi malenkost, a nam bi se bilo mnogo pomoglo, jer kako rekoh, mi smo većinom

siromasi i lepu nas svakojake nevolje. U ostalom što nije bilo, još može biti ako bude dobre volje kod naših zastupnika poreznih občina.

Škoda, da je kasno k nam došao! U jednoj od poznatih „crvenih“ kavana grada Trsta, pogovarali se židovi i lažliberalci o zadnjih godjajih kod sv. Jakova u Trstu, kojim je dala povod redarstvena zabrana „Bratovščini sv. Cirila i Metoda“, da nesmije sa novom zastavom sudjelovati kod obhoda na Tjelovo. U razgovoru pala je riječ i o c. k. namjestniku g. grofu Goessu. Jedan od prvaka one družbe židov vjeri, a nespašenac po čuvstvu izrazio se ovako o g. namjestniku: Zahvalimo se, gospodo, providnosti, što nam je dala takva muža, a žaliti moramo samo to, što je kasno k nam došao. Imaš prave, brate, odgovori drugi lažliberalac, škoda da je kasno k nam došao!

Ovomu razgovoru trebala bješe.

Razprava proti Matij Bazonu. Prošloga tjedna vršila se pred rovinjskom porotom razprava proti poznatom trafikantu u Puli Matij Bazonu, rečenomu „Confus“. Ovaj, rodom nekud iz Pazinštine, umio je svojim glatkim jezikom izvesti tekom zadnjih godina više prevara, kojim su žrtvom ponajviše siromašni ljudi, koji su bezazleno vjerovali njegovim lažima. Na osobiti način znao je dobivati zajmova od raznih kreditnih zadruga, te nije skoro bilo većeg zavoda u monarhiji, za koga nije znao, i kamo nije pokušao musti. Kod mnogih mu je uspjelo, jer je znao naći za sebe dobru jamca; malih poznanika u Puli. Mnogi jamci su upropašteni, jer kad je Bazon obustavio plaćanje, vjetrovnici su se osjeđurali na imetak jamaca, i ovi moraju da plate. Oštećeni su svi skupa, što se zna, za preko 12.000 kruna. — Bazon je bio osuđen na 2 godine teške tamnice.

Uz Basona bio je optužen kao skrivac g. Aleksa Kandušer iz Pale. Pred par tjedana ga je dalo bilo državno odvjetništvo zatvoriti, a to je izvedeno usred podne. Krivili su ga, da je pisao neko pismo za Basona, te je i ovaj na njega mnogo krivnje kušao svaliti. Kandušer je priznao, da je pisao, i rekao da to nije ništa zla, jer, da je bio zamoljen pa radio za ljubav u dobroj vjeri, nezajuč Basonove okolnosti. Porotnici za ga našli pravednim i rješili je dno glasno. — Kada ga je glasovita rovinjska porota, sastavljena većinom od zgoljnih Talijana, koju su talijanske novine kušale influencirati, trubela na sve strane i načine, da je Kandušer onaj veliki Hrvat, koji je za hrvatstvo bio već i osuđen, — kada ga je, velimo, ta porota našla nekrivim i jednoglasno rješila, tada je u istinu nevin, i proti njemu je moglo biti malo ili ništa sumnje. Ipak, kako rekosmo bio je naglo zatvoren, bez obzira da bi mogao službu izgubiti, bez obzira da je otac troje djece, koje hrani sa svojom plaćicom, bez obzira, da bi ta djeca bez oca — gladovala!

Iz Slišana pišu nam 15. t. mj. Kako vjehina župa i kapelanija ove naše nesretne biskupije, tako se nemože ni mi pohvaliti sa našim dušobrižnikom. Ne samo, što ga nismo čuli hrvatski uredno prokazati, kako bi po božjem i ljudskom zakonu morao, nego on nas dapače još i vriedja i s nami se poruguje, da je uzeo osobito našu vriednu mladost na zub, jer ona, neće da po njegovu pjeva, ili da pješe kak o on svira. Eto vam nekoliko primjera o postupanju toga gospodina, koji je rodom iz Vodnjana a ime mu je Pre-Blaž.

U vrijeme mesopusta pjevala je naša mladost u hrvatskom jeziku naše mile pjesme! To njebiše pravo tomu gospodinu, pak dotrčav među pjevače, reče im u talijanskom jeziku srdito, da on neće da tako pjevaju, da je on Talijan, rođen „b u m b a r“, i da bi im za malo pokazao tko i što je on.

Mladići nasi odgovoriše mu odlučno, da su oni Slišanci, da se neboje „b u m b a r“ i neka nevriedja ljudih na cesli. Oni da nrebažu njegovih butilja, koje nudja onim, koji mu budu pod prozorom pjevali talijanski, niti se plaše njegove grožnje, da će sa puškom one, koji budu pjevali hrvatski. Iz župničkog stana izvuci čemo Vas — rekose mu, ako budete vriedjili i napadali nedužne i mirne ljude po danu i po noći. Šta iščete u tobakari, sa onim s b a r a c in i na večer doklegod je otvoreno, mjesto da idete liepo spavati i mirovati. Na prvi dan posta (korizme) morali smo Vas čekati do 11 ure u jutro u crkvi bez mise, dok ste se iz Vodnjana ili bog zna odkuda vratili; mnogi su otišli na posao u polja bez mise i blagoslova, docim su drugi tvrdili, da se iz Vodnjana više ni vratili nećete.

Tako su eto naši mladići odbrusili tomu učitelju mira i reda i tomu učitelju talijanske kulture među hrvatskim pučkom.

Dne 14. pr. mj. bijaše orđje u krčini neki naš rodoljub iz Medulina, te jedan jadreščanin. Toj dvojici pridružilo se i nas domaćih u krčini Aleksandra Frece. Uz času vina pogovarali smo se mirno i pametno.

Poslije 9 sati na večer stupi u tu krčmu spomenuti svećenik u družstvu s bolničkim popom i liečnikom G. iz Pule. Pridošlice počese svraćati govor na narodno pitanje i rogororiti proti Hrvatima. U željni pića i govora počese šakom u stolove udarati grozeći se našim muževom, osobito rečenomu Jadrešku. Prodnadžio je pre Blaž i likar iz Pale. Udarajući po stolovih razbiše jedan dvolitar i skoro da nerazbiše svjeću. Krčmar, videći, da bi mogao pop i likar slabo proći, jer i strpljivost ima svoje granice, povinu iz krčme popa i likara i tada nastu u krčmi mir i red.

Pop se može Bogu zahvaliti, što ga je uvriedjeni i upražljeni narod pustio do župnog stana mirno proći a likar je uz put napao po dva puta mirne ljude, koji su ga po pošlono iztukli, te neka se zahvali dobroćudnosti našega puka, što je odnio u Pulu živu i cielu glavu, premda će se valjda dugo sjećati one nauke, koju je one noći pred župnim stanom od nekih primio. Ovo su vam gospodine uredniče gole činjenice, na koje svraćamo pozornost presvj. g. biskupa, koji bi morao pozvati na red talijanske svećenike, kao što pozivlje hrvatske, ako se proti njim bilo s koje strane kakvu pritužbu podnese. Nebudu li koristile naše molbe i opomene, neka se kasnije nitko netuži, da nebijade na vrijeme na sve upozoren.

Bolje bi bilo ja pop podučuje svoje župljane u kršćanskoj nauci, jer nema valjda u cijeloj biskupiji tako zapuštene župe, kako je Slišanska, u kojoj je cijeloga stanovništva hrvatska, a nikada se ne drži ni blagoslova, ni litanija, ni kršć. nauke, niti ikakve skupne javne molitve u crkvi. Tako da ljudi neznaju niti najpo-trebhitije za spajenje duše. Nije čuda da narod hrpimice već crkvu zapuša.

Konstituiranje norozabranoga občinskoga zastupstva u Kopriv. Mi si doduše malo razbitjamo glavu o tom, što radi talijanska „Signoria“ u talijanskih gradićih Istre, no izbor novoga zastupstva u gradu Kopriv i konstituiranje onoga zastupstva, svratilo je našu misao na nedavne još dogodjaje u tom gradu i u susjednoj mi Izoli.

Biti će tomu 8-10 godina, da se je obćenito držalo, kako su gradici Kopar i Izola konservativni talijanski gradovi i kako su među tamošnjim građanstvom vladini krugovi velik upliv imali. To vriedi osobito za grad Izolu, kamo je svakoga proljeća il svakićakoga tjela pravilo izlete trščansko veteransko društvo, i gdje bijaše vazda svečano dočekano i prijateljski pogoščeno. Tomu društvu, koje sastoji od dvih trećinu članova Slovenaca i Hrvata izasao bi svaki put na susret načelnik sa občinskim za-

slupstvom, a građanstvo susretalo ga svuda najprijaznije. Tako bijaše tamo još pred koju godinu. A danas? Danas vlada i tamo onaj talijanski lažliberalni dub, da se veterani tamo više neufuju, a kad bi išli, nebi bilo dočeka niti prijaznog susretanja. Talijanska vladajuća klika u Istri zasadila je i tamo radikalnu biljku, koja danas vlada onim gradom, kano i sa ostalimi talijanskimi gradovi Istre. Taj uspjeh talijanskoga radikalizma u tih gradovima imade se pripisati vladajućemu sustavu u Primorju, koji nije hotio ili nije znao sačuvali si i uzdržali nekadanji upliv nad onim građanstvom.

U zastupstvu grada Kopriv sjedilo je još pred koju godinu c. k. učitelja i profesora, il drugih činovnika i umjerenih Talijana, nu danas izključeni su iz toga zastupstva posve umjereni živilji.

I tuj je zavadalo posve talijansko radikalna stranka, koja da neće da ista čuje za sporazum sa Slaveni Istre. Takoj stranić stupio je načelo odvjetnik Bellig, koji bijaše ovih dana izabran načelnikom i komu su dali kano savjetnike sve odlučne Talijane.

Izboru načelnika i savjetnika prisustvovalo je namjestnički savjetnik i upravitelj kotarskoga poglavarstva Schaffenhauer-Neys, koji je pozdravio i skavim i riečmi novoga načelnika obećav mu svu moguću podporu od strane vlade. Mi se tomu nimalo nećudimo, jer je i to plod vladajućega sustava u Primorju.

Članovi lječničke komore za Istru. Doznajemo iz talijanskih novina, da bijahu nedavno po nalogu c. k. namjestništva u Istru izabrani članovi lječničke komore za Istru sa sjelom u Puli. Izabrano bijaše u svemu 7 članova i 7 zamjenika. Izbor taj obavio se za sedam skupova, i to po jedan član i jedan zamjenik za Rovinj, Kopar, Lošinj, Poreč-Pazin, Buje-Motovun, Pula, Labin-Volosko.

Od svih članova i njihovih zamjenika — 14 na broju nije izabran niti jedan lječnik po rodu i jeziku Hrvat ili Slovenac, već sve su mi Talijani.

U ravnateljstvu lječničke komore nemaju dakle naši lječnici nijednoga zastupnika. I talijanski lječnici Istre sliede na putke talijanskoga političkoga društva za Istru.

Milo bi nam bilo, kad bi nas koji od naših lječnika pobliže obavjestio o tom izboru.

Iz drugih krajeva:

Ljetovišće sv. Oca. Iz Rima pišu, da će se sv. otac papa Lav XIII. dne 1. julija preseliti u novosagrađjeni dvorac u vatikanski baščah. Mjeseca julija i augustu primatić će sv. Otac u tom dvorcu hodočastnike i dieliti im audience. U to doba dozvoljeno je kardinalom, da se mogu odalečiti iz Rima, nu polovica njih mora uvijek u Rimu boraviti.

Odlikovanje i nagrada. Poznatim prvakom poljskoga naroda i zastupnikom na carevinskom vieću g. vitezu Jaworskomu u i grofu Dziedaszzyckomu u podiello je car i kralj visoka odlikovanja, i to prvomu kano predsjedniku poljskoga kluba za njegovo nastojanje oko ustrojenja „Stranka rada“ na carevinskom vieću veliki krsť Leopoldovog reda, a drugomu kao njegovomu zamjeniku red željezne krune prvog stepena.

Proslava izumitelja tiska Ivana Gutenberga. Ovoga mjeseca proslavi ti će sav prosvietljeni svijet petstogodišnjicu narodjenja izumitelja tiska Ivana Gutenberga i tiskari svečanosti, na kojih će se poglavito razpravljati ili pređavati o životu i djelih toga glasovitoga muža, koji je svojim izumom podao čovječanstvu jednu od najvećih poluga k prosvjeti.

Kina. U Kini nastaje dan na dan sve to ozbiljniji položaj. Vojno brodovlje evropskih velevlasti nalazi se pred lukom Taku. Nedjelju jedna japanska torpednjača izvjesti zapovjednike združenog brodovlja,

da su Kinezi postavili u riedi kod Taku torpede. Zapovjednici se skupiše, te odaslaha zapovjednicima tvrđava u Taku ultimatum, kojim nalaza, da potegnu svoje čete do 2 sata po podne. Na ovo se Kinezi malo obazriše, no počesu u 1 sat u noći sipati vatru, a engleski, francuski, njemački, ruski i japanski brodovi odgovorili topovima. Lomljava trajala je 7 sati, te je napokon združeno brodovlje utišalo topove na tvrđavama, a čete su zaposjele tvrđave. Na njemačkim brodovima ubijena su tri a ranjena sedam vojnika. Oštećen je također engleski brod Alferina, na kojemu su ranjena dva časnika i 4 mornara.

Kinezi su bombardirali i stanove stranaca u Tientsinu i evropske čete koje polaze za Pekin, te koje se nalaze u pogibelnom položaju.

Pošto pako i sama vlada nekako pomaže Bokserom, to se vrlo hojati za položaj poslanika stranih država a i za strance u Kini. Vlada uopće nije u stanju, da na uzdi uzdrži svoje čete, koje dapače i prelaze na stranu Boksera.

O tečaju glasovite sjednice carevinskoga vijeća od dne 8. t. m. j. donosimo slijedeće zanimive pojedinosti. Zastupnik Zaldinger stavio je nakon pročitanih interpelacija predlog, da se nastavi sjednica i da se povede razprava o promjeni nekohij paragrafa obrtnog reda.

Mladoćeski zastupnici govore proti predlogu. Predsjednik dr. Fuchs hoće da dade glasovati o predlogu zastupnika Zalingera.

Na jednom začula se na desnoj strani kuće lupa s poklopci klupa. Najprije lupnopa jedan, za tim drugi, onda treći poklopac. Nastade buka. Mladoćesi udarahu poklopci klupa, a ljevica ih u čudu gledala. Pravednik zvonit, ali tek tada nastaje prava buka.

Dr. Greger uzeo hrpu knjiga i njima udara po klupi, a Formanek marljivo lupa poklopcem klupa, dočim mu Sokol i Schwarz pomažu. Na jedamput netko zazviždao i netko zatrubio na trublju za djecu.

Ministri dive se i gledaju, kako Česi halabuče. Stari Greger svakih pet časova pograbit knjige, što pred njim leže i udara njima po klupi. Umorivši se, odpočiva. Brzezovskij izvučao ladicu i njom udri po klupi. Osobito su se istaknuli zastupnici König, Kurz, Rataj, Krumholz i Lang, dočim su dr. Raizl, dr. Kramarž, dr. Herold i ostali česki prvaci ostali posve mirni. Bučilo je samo 10—15 čeha. U dvorani vladala velika uzbuđenost. Predsjednik, koji se umorio i sjeo na svoju stolicu, obkolili zastupnici svih stranaka, a među njim također veliki broj Mladoćeha. Usred lupanja poklopci klupa čuju se pjevanje. U tu svrhu sastao se „quartet“ i pjeva nekoliko kitica jedne pjesme.

Medjutim je zastupnik Doležal pošao na svoje klupe i udara njima po klupi tako, da je od njega sve iverje skukalo u zrak. Zastupnik König, koji je blizu sjedio, morao je podbrusiti pete. Za tim je zastupnik Doležal pošao k drugoj klupi, onda trećoj, iztrgnuo poklopec, prelomio ih na dvoje i razdielio ih među svoj drugove, za imadu materijala. Dr. Laing uzeo je dobar komad i njime udara, da sve zvonit.

Zastupnik Doležal isto čini sa četvrtom i petom klupom, te dieli komade svojim susjedom i zaglušni se koncert nastavlja. Dr. Lang je pošao, da nakupuje igračka za djecu, trubalja i zviždalica.

Kad se napalilo električno svjetlo, Mladoćesi pozdravljaju svjetlo klicajući, još jače lupajući poklopci klupa.

Mladoćesi se razdielili u tri vrste: jedna obstruktivna, a druge se dvije kriepce u restauraciji, koja je dubkom puna.

Deset Mladoćeha buči, ljevica se šecu po hodnicih. Galerije su pune. Mladoćesi se najedared umirili. Podpredsjednik Prade,

koji je zauzeo predsjedničku stolicu, daje znak, a zastupnici hite u dvoranu, misleći, da će se preduzeti glasovanje. Kad se je napunila kuća. Česi uzeše pjevati: „Kde je domov muj“. U kuću se donose nova obstruktivna sredstva. Dr. Šilény i zastupnik Heimrich imaju čimena zaklopec, kojimi se služe mjesto činela. Zastupnik Sehnal nosi originalan kinezki tam-lam i živo udara po njem.

U deset sati medju českim zastupnikom Doležalom i kršćansko-socijalnim zastupnikom Kletzenbauerom nastaje prepirka, koja se prometnula u tunjavu. Više mladoćeskijh zastupnika izdevelato je Kletzenbauera, te je potonji morao da bježi. U cijeloj kući vlada užasna buka i vika.

U ponoći u čas, kad je kazalo na uri u sabsorskoj dvorani pokazivalo 12 sati, zatrubilo trublje. Zatim je nastala stanka, tišina. Zast. Šilény udara linirom po limenoj zdjeli a odmjerenih razmacih dvanaest puta, a onda odpočima opet obstruktivni koncert.

Zast. Šilény savjetuje predsjedniku, da za zaključak sjednice, upozorujući ga, da je već krv protekla. Zast. Doležal doista pokazuje više otrebotina, što potječu od tučnjave sa zast. Kletzenbauerom. No po savjetu članova ljevice predsjednik nije zaključio sjednicu.

Preko ponoći u 20 časova, ministar predsjednik dr. Koerber ulazi u dvoranu.

Zastupnici grnu u dvoranu. Nastaje grobna tišina.

Ministar-predsjednik dr. Koerber kaže (uz grobnu tišinu kuće): „Po previšnjem nalogu proglašujem šestnaesto zasjedanje carevinskog vijeća zaključenim“.

Poslije tih riječi vladao je jedan čas podpun mir u kući, a zatim je ljevica udarila u burno odobravanje Česi su stali vikati također „hura!“ Ministri su zatim ostavili dvoranu. Galerije i kršćanski socijalni nabacivali su se psujući na Čeha. Uz obćeno uzbuđenost kuća se je malo po malo izpraznila.

Mladoćeski zastupnici priobćili su predsjedništvu kuće još prije podne iza zaključene sjednice pismeno, da će platiti svu štetu, što su ju u počimili u dvoranu. Razlupane ladice i predmete, kojima su izvadjali svoj obstruktivni koncert, poneli su za sobom, da ih u Českoj u dobrotvorne svrhe izgraju.

Ogromna zmija. Zgrebačkim „N. N.“ pišu iz Gjurjevca, da je tamošnjaj kog. kotarskoj u Opštini stigla od gradskoga prglavarsva u Koprivnici slijedeća službena prijava: Ovih dana vidjena je u ovogradskoj sumi Draganovcu zmija po prilici 10 metara duga a debela kao vrećica žita. Za tom zmijom odredjena je poljera, da se ju ustriei. Pošto je moguće, da je ta zmija dolatala u tamošnje okruže, ili da ima više takovih zmija, to se toj slavnoj oblasti javlja radi dalnjeg eventualnog uređevanje.

Društvene:

Prigodom Supetrne puljsku družbe sv. Čilaoice u Supetru u skupni, prijeduje tamburaški i pjevački zbor iz Pazina u Jelicice Krizeve K 20.

Godišnja skupština ženske i mužke podružnice družbe sv. Čilaoice i Metoda za Istru u Zrenju. Dne 2. t. m. j. obdržavali su naši rodoljubi i članovi podružnice u Zrenju redovitu godišnju skupštinu.

Pošto se sabrao dostatan broj članova i članica, te gostova iz oprtaljskog kraša, iz Brda i Sovinjaka, pozdravi predsjednik toplimi riječimi sve prisutne, zahvaliv se

milim gostovom, što su se odazvali našemu pozivu. Članovom preporuci vruee da se svuda i svugda zauzimlju za našu družbu, da sabiru u svakoj prigodi darove ili milodare za to plemenito i čovjekoljubivo društvo.

Zatim se osvrne na pogubno djelovanje zlostretnih „Lege“, koja je ustrojila i u našoj obćini nesretnu školu, u kojoj se odnarođujuj naši djeca, u kojoj nepodučuje, svećenik kršćanskog nauka, te iz koje dolaze djeca zadvojena talijanskim duhom i mržnjom na sve što je naše. U takovoj školi — reče predsjednik — neka budu za našu djecu zatvorena vrata, jer ona nije ustrojena na našu korist nego za našu pogubu. G. predsjednik preporučio članovima, da se sjeete družbe i ne samo sa milodarima nego i tim, da ju svuda preporučuju i da kumpuju jedino njezine žigice, čim će pomoziti njezin prihod, a sebi neće nit najmanje naškoditi.

Govor g. predsjednika slušali su članovi pozorno, te je bilo viditi, da nam govori svim iz duše.

Iza toga pošlo se je na upisivanje novih članova. Takovih se je upisalo 16 i tako broji sada naša podružnica 99 članova.

Mnogi su zatim uplatili članarinu za 1900. u iznosu od 33 K i 40 filira. Darova nabralo se 5 K 11 filira, — ukupno 38 K 51 fil., što se je poslalo ravnateljstvu družbe:

Konačno se razvila živahna zabava, kod koje se je naša rodoljubna mladež lepo i neprisljano dugo bavljala.

Današnjim danom počeli smo listu prilagati poštanske položnice, glede zaostale i tekuće pretplate. Koji iste dobiju, uplativamo da svoju kućnu učebnu, umotlajv jedno zaostatke ili najjaviv se, kako misle iste uplatiti, inače obustavljamo takvim nemarnikom list, a uplatu listu ćemo drugam putem.

Oglas.

Daje se na znanje **vozarom**, koji imadu vlastite konje i vozove, da je tvrdka **Ratković Haramia i drug** otvorila Debeljak željezne rude iz okolice Debeljaka blizu Stirovače na Slinicu, te će izvoz te rude početi već 15. srpnja t. g.

Oni, koji bi željeli izvezati tu rudu, te ako posjeduju dobre konje i dobru kola, neka se prijave ili upravi gornje tvrdke u Pazarištu ili na Rieci kod veletrca g. Stjepana Haramie.

Za ovaj prevoz biti će nužno od 100—150 pari vozova. Za stan kirijaša i za stale već su pripravne barake.

Ostale uvjete može se saznati kod same tvrdke

Ratković Haramia i drug.

Listnica uredništva i uprave.

Gospodi djacima gradatkoga eventulista članovima „Slobode“, koji su se dostojali prosvjedovati proti tiskanju „Lovranskih pašahinja“, pozrućujemo, da su iste u mjestu, kojemu su bile upredjeljene, položilo najljepši nspjeh: i da ćemo s njima nastaviti, samo ako, naš „barba Tončić“ bude, htio i mogao još nastavljati.

Molimo ponovno svu gospodu srećenike i učitelje, te sve naše rodoljube, koji bi mogli što doznati o učenjaku Grbiću (Garbaciću), neka tojare g. dr. Gjura Korblera u Zagreb. Znamenito bi bilo doznati barem, u kojem pridielu Istre ima imena Grbić, kao i to, gdje je obstojala, prošlih svjekora „diočesia: Weiden“, koja se spominje u beitelberžkoj matrikuli.

Prsni čaj sa „Učke-Gore“.

Izvrstni domaći lijek proti kašlju, nahladi ili prsnom kataru, proti hrapavosti i promuklosti grla.

Cijena 25 novč.

Glasno skladitič:

Ljekarna L. Gheretich,

Volosko — Istra.

Dobiva se u svakoj ljekarnici.

Broj 2036.

Natječaj!

U smislu zaključka obćinskog zastupstva od 11. junija 1900. raspisuje se mjesto

obćinskoga blagajnika

sa plaćom godišnjih K 1200, plaćivom u mjesecnih antecipatnih obroćih, koja će se i povisiti za slučaj dokazane sposobnosti.

Imenovani ima položiti jamčevinu u gotovom ili u javnih papirih u iznosu godišnje plaće ili založiti na prvom mjestu nepokretnine dvaput toliko vrijedne.

Molitelji imaju dokazati: neporočnost, **podpunu sposobnost u blagajničkih poslovih** u hrvatskom kao uređovnom jeziku.

Prednost dati će se onomu, koji se izkaže, da je jurve u istom svojstvu služio ili služiti.

Molbe neka se dostave podpisatom do 30. junija o. g.

Obćinsko poglavarstvo.

Kastav, 12. junija 1900.

Obćinski glavar = Jalušić.

Preko medja naše domovine

širi se glas o izvrstnim tjesteninama kao što su makaroni, fidelini itd. iz „**Prve kranjske tvornice tjestenina Zaidersič & Valentič u Ilirskoj Bistrici.**“ Dostavno je samo jedan put pokušati, a da se postane stalnim naručnikom. — Trgovcima cijenike besplatno i prosto poštarine.